

Jaanus Nurmoja, 36706230305

Riigikogu sotsiaalkomisjon
Teadmiseks: Riigikogu juhatus

Teie: 21.10.2019 nr 1-6/19-40/3

Meie: 18.11.2019

Austatud Riigikogu sotsiaalkomisjon,

täna teid selgituste eest otsuse kohta, mis puudutab kollektiivset pöördumist "Tingimusteta põhisissetuleku (kodanikupalga) teostatavuse ja mõju uurimisest Eestis".

21. oktoobri kirja kõige väärtuslikuma osa moodustab kahtlemata Rahandusministeeriumi esindaja ettekande refereering, mis sisaldas EUROMOD analüüsi tulemusi põhisissetuleku rakendamise kahe äärmusliku stsenaariumi osas. See on mõistagi kasulik teadmine, kuid ei anna pilti mõõdukatest stsenaariumidest (näiteks täiendava maksu vajadus sotsiaaltoetuse asendamisel, kui vanaduspensionist asendatakse üksnes baasosa / rahvapension).

Pean muuhulgas tähelepanuväärseks komisjoni otsuse ja selle põhjenduste võimet muutuda otsuse vastuvõtmisele järgnenud kuu jooksul (võrreldes 17.09.2019 meediale edastatuga). Kuid ka korrigeeritud põhjendustel on probleeme vastavusega pöördumise sisule:

"Eesti sotsiaalkaitse süsteemi halduskulud ei ole põhjuseks süsteemi muutma hakkamiseks"

Ehkki tegemist on tingimusteta põhisissetuleku ühe tuntuma pooltargumendiga, ei ole sotsiaalkaitse halduskulusid pöördumises uuringuvajadust selgitades käsitletudki, mistõttu pole see väide põhjendusena asjakohane. Uuringuvajaduse põhjenduseks tuuakse pöördumises esile teisi argumente, millele komisjon ei ole vastuväiteid esitanud.

"/--/ tingimusteta põhisissetulek ei pruugi aidata töötuid inimesi tööturule ja ei too kaasa oodatavat kergendust isikute elukorralduses" See väide oleks põhjendusena asjakohane vaid juhul, kui pöördumises taotletaks põhisissetuleku uuringu asemel (või kõrval) põhisissetuleku kehtestamist. Samuti jääb ebaselgeks, millele väide üldse tugineb.

Kuna komisjon pole oma senist otsust põhjendades väljendanud (ega olekski jõudnud kujundada) seisukohta, kas Rahandusministeeriumi esindaja ettekandes käsitletud EUROMOD analüüs on Eesti osas nii ammendav, et täiendavat uuringut poleks vaja läbi viia, komisjoni esimees on aga meedia kaudu väljendanud Eesti huvi Soome põhisissetuleku eksperimendi tulemuste vastu, teen ettepaneku võtta vastu järgmise sisuga otsus:

Kooskõlas RKKTS § 152¹³ punktiga 6 ("lahendada pöördumises püstitatud probleem muul viisil") võtta kollektiivses pöördumises "Tingimusteta põhisissetuleku (kodanikupalga) teostatavuse ja mõju uurimisest Eestis" pakutud uuringu läbiviimine taas arutamisele 2020. aastal pärast seda, kui sotsiaalkomisjon on koostöös Rahandusministeeriumi ja algatajatega hinnanud samasisulise EUROMOD analüüsi ammendavust ja Eesti oma lisauuringu vajalikkust ning on selgunud Soome põhisissetuleku eksperimendi tulemused. ning vajadusel kvalifitseerida 17. septembri otsus ümber osaliseks nõustumiseks.

Lugupidamisega

Jaanus Nurmoja [digitaalselt allkirjastatud]